

Kijk ook eens op:
www.bokrotterdam.nl
www.bewonershis.nl
Facebook BokRotterdam

Meerjarenplan in wording

Het bestuur van de Bewoners Organisatie Kleiwegkwartier (BOK) buigt zich dezer dagen over een meerjarenplan, dat de periode tot en met 2024 omvat. Het concept telt tien pagina's. Het begint met een analyse van het Kleiwegkwartier. Het aantal bewoners is sinds de jaren zeventig bijna gehalveerd, het bedraagt nu ruim achttuizend, het was vijftienduizend. Binnen Hillegersberg en Schiebroek heeft het Kleiwegkwartier de meeste woningen van voor de Tweede Wereldoorlog: ruim tachtig procent.

Verder geeft het een beschrijving van een aantal betekenisvolle ontmoetingsplekken in de wijk. In de openlucht zijn dat naast de parken rond de wijk speeltuin De Torteltuin, het Koeienplein en de buurtuin Het Zwembad. Overdekt en niet-commerciële: de Oranjekerk en het kantoor van de BOK.

Van de BOK geeft het een historische beschrijving sinds het ontstaan in 1988. Daarvoor was er een voorloper: het Initiatiefcomité Kleiwegkwartier, dat in 1976 was opgericht. Lange jaren is de BOK bijgestaan door professionele opbouwwerkers, sinds 2011 is het weer een vrijwilligersorganisatie pur sang. Tot de opheffing van de deelgemeente in 2014 functioneerde de BOK onder de subsidie paraplu van de deelgemeente. Na de invoering van de gebiedscommissie functioneert de BOK daarin en heeft het ook een subsidie relatie met de gemeente Rotterdam.

Daarnaast bevat het meerjarenplan een opsomming van de statutaire taken. Recent heeft de notaris daar een artikel aan toegevoegd waardoor de BOK het recht heeft namens bewoners in rechte op te treden. Organisaties, die zo'n artikel niet hebben, worden in procedures - zoals dat heet - niet ontvankelijk verklaard: ze mogen niet meedoen.

Bij een analyse van het Kleiwegkwartier in vergelijking met de rest van Rotterdam blijkt het Kleiwegkwartier goed te scoren. Zo ervaren de bewoners minder overlast van de burens dan gemiddeld in Rotterdam, zijn ze meer tevreden met hun woonomgeving, voelen ze zich meer verbonden met hun omgeving en voelen ze zich veiliger dan gemiddeld. Ten aanzien van het percentage bewoners dat zich ernstig eenzaam voelt of dat een hoog risico loopt op psycho-sociale problemen is het verschil met de rest van de stad minder groot.

Het meerjarenplan laat de keuze in welke leeftijdsklassen de doelgroep(en) van de BOK vallen, vooralsnog open. Wel geeft het de vijf kernwaarden van de BOK zoals die de afgelopen tijd zijn geformuleerd. Dat zijn belangenbehartiging, een goed voorbeeld is de inzet voor de funderings- en grondwaterproblematiek. Verder de bemoeienis met de buitenruimte, het bevorderen van de sociale cohesie, het fungeren als VVV van de wijk en het bewaken van de cultuur-historische waarden. Voor dat laatste onderdeel is er samenwerking met de Stichting Historisch Hillegersberg Schiebroek (SHHS) en de Vereniging Stedebouwkundig Wijkbehoud (VSW).

Nieuw is dat de BOK streeft naar een Huis van de wijk in het Kleiwegkwartier. Verder streeft het bestuur naar een uitbreiding, een verjonging en een diversificatie. We hebben het liefst meer vrijwilligers en de website krijgt een nieuw jasje.

De komende maanden zal het meerjarenplan verder worden geconcretiseerd.

Chris Mast

Van Christus Koningkerk naar De Statenkoning

Met 24 appartementen in wat nu heet De Statenkoning heeft de voormalige rooms-katholieke kerk een nieuw leven gekregen. Het Kleiwegkwartier is een wijk, die werd gebouwd in de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw. De gebouwen werden neergezet met een bepaalde bestemming voor ogen. In het geval van de Christus Koningkerk was dat een gewijd gebouw met een betekenisvolle bestemming voor de Rooms-Katholieke kerk en zijn parochianen in het Kleiwegkwartier. De kerk is gebouwd in 1930 en werd een onderdeel van de Statenlaanbuurt. Een buurt die werd ontworpen door de architect J.J. Brandes. De kerk met complex eromheen was een ontwerp van H.P.J. de Vries. Beide architecten werkten nauw met elkaar samen. De Vries woonde zelfs met zijn gezin aan de Statenlaan.

Het bisdom wilde dat de kerk een gotische uitstraling zou krijgen. Het gebouw heeft dan ook smalle, spitsboogvormige ramen met glas-in-lood. Ook hebben de teakhouten deuren deze gotische vorm. De buitenkant is in Noors verband gemetseld met ruige baksteenklinders. Er is op veel plaatsen siermetselwerk en sierstenen te zien. Boven de hoofdingang aan het Statenplein heeft het schip een mozaïektableau. De 48 meter hoge toren staat los van het schip. Op de plaats waar je een torenuurwerk zou verwachten is ajour metselwerk te zien. De toren kreeg vier gemetselde pijlers waarop de spits rust. Pas in 1951 krijgt de toren een klok. Veertig jaar later slaat de bliksem in de toren, wordt ernstig beschadigd en verliest zijn spits en klok.

Het gebouw van de Christus Koningkerk en de parochie is het centrale punt in veel levens van parochianen op belangrijke momenten in het leven: er wordt gedoopt, getrouwd, begraven, gevierd en herdacht. In de loop van de eeuw verliest het gebouw echter zijn oorspronkelijke betekenis. Steeds meer mensen verlaten de kerk. In 2003 sluit de kerk zijn deuren en kwam het jarenlang leeg te staan. Binnen de Rooms-Katholieke kerk wordt God in het gebouw en moet het worden afgebroken als het zijn functie en betekenis verliest. De parochie wilde op deze plaats een kleinere kerk en woningen bouwen.

Voor de buurtbewoners was de kerk met school, pastorie en parochiehuis een complex met een culturele- en architectonische betekenis, zij wilden niets weten van slopen. De buurt kwam in actie. De enige manier om het complex te beschermen tegen sloop was het verkrijgen van een status als monument. In 1995 schrijft het dagelijks bestuur van de toenmalige deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek, op aandringen van de wijkbewoners en ondersteund door Vereniging Stedebouwkundig Wijkbehoud (VSW) een brief richting het college van B&W met een verzoek om het complex tot monument te verklaren. Na dertien jaar van overleg tussen de parochie, wijk en gemeente werd het Christus Koningkerkcomplex een gemeentelijk monument. September 2008

Koningsmarkt 2020

Diverse bewoners die zich al verheugen over de traditionele Koningsdag in het Kleiwegkwartier, dit jaar op maandag 27 april, hebben ons aangesproken over het verloop dit jaar van de markt gezien alle werkzaamheden op de Kleiweg en het Bergpolderplein. Zoals de planning van de aannemer er nu

Zijaanzicht van De Statenkoning met de ramen van de 24 appartementen in het dak. (foto: Theo Joosten)

vindt er nog een laatste dienst plaats aan het Statenplein. Daarna blijft het jarenlang stil en leeg in de kerk.

Er volgen jaren van complex overleg met verschillende partijen. Niet alleen de parochie is betrokken bij de ontwikkeling, ook de Bewonersvereniging Het Statenlaankwartier is erg betrokken. De gemeente Rotterdam speelt eveneens een belangrijke rol. Door de status van gemeentelijk monument moet bij de transformatie rekening worden gehouden met de cultuurhistorische waarde van het complex. De Slotviering is op 23 april 2016. In datzelfde jaar koopt vastgoedbelegger Accresco het kerkgebouw en laat het transformeren tot een appartementengebouw.

De bouw zou voor een deel een avontuur worden, omdat niet vooraf de staat van het hele gebouw kon worden onderzocht. Lopende de bouw moesten de plannen dan ook regelmatig worden bijgesteld en moesten tegenslagen worden overwonnen. De 24 appartementen liggen in de middenbeuk van het schip op een deels verzonken parkeergarage met een eigen fundering. Het koorgedeelte heeft zijn hoogte behouden. Hier is de hoge kerkzaal nog duidelijk te ervaren. Achter en naast het koorgedeelte zijn de bijgebouwen intact gebleven, zij krijgen weer een maatschappelijke functie. Ook de travee bij de voormalige hoofdingang van de kerk heeft zijn hoogte behouden. De orgelzolder is intact gebleven. Door deze constructie kan er om het appartementengebouw worden gelopen en is het hele voormalige schip van binnen nog zichtbaar en te beleven.

De eigenaar is trots op zijn unieke monument en de mooie transformatie. De VSW heeft dit beloofd met een schildje. In maart 2019 namen de eerste huurders hun intrek in De Statenkoning. Voor het Kleiwegkwartier is het goed, dat de buurt weer is *geheel*. Wijkbewoners maken er bij het invallen van de schemering een avondwandeling omdat er weer licht brandt in de kerk.

Een oud parochiaan en bestuurder zegt: 'Persoonlijk heb ik veel moeite gehad met de sluiting, we hebben er met elkaar keihard aan gewerkt om het in stand te houden, maar nu er appartementen in zijn gekomen en de deuren altijd open staan, lijkt het of de kerk er nog steeds is.' De toren krijgt zijn spits niet terug, maar wordt nog wel gerenoveerd. Hij heeft overigens al enige tijd een nieuwe betekenis als zendmast.

Henk Koetsveld

Statenplein en kerk begin jaren vijftig

Agenda

• Elke woensdagochtend 10.00 - 11.30 uur koffie-inloop bij de BOK voor alle buurtbewoners.

• **Elke dinsdagochtend van 7.30 - 10.00 uur, Kleiweg 108b, inlooppreek voor de werkzaamheden kruispunt Kleiweg/Rozenlaan/Uitweg. De gemeente en de aannemer zijn aanwezig ter beantwoording van vragen. Ook een afspraak tussen 10.00 en 11.00 uur is mogelijk per mail naar projecten@evsbv.nl.**

• Oranje leeszaal/bibliotheek elke dinsdag van 10.00 - 12.00 uur en elke donderdag van 14.00 - 16.00 uur Oranjekerk. (Let op de nieuwe tijden op donderdag).

• Dinsdag 4 februari, Oranjekerk 10.00 uur, culturele ochtend, lezing over het leven en werk van Albert

Schweitzer. Met orgelspel door Aad van de Hoeven.

• Dinsdag 16 februari, Oranjekerk 10.00 uur, muzikale ochtend. Programma nog in voorbereiding.

• Dinsdag 18 februari, gebiedskantoor Argonautenweg, 20.00 uur. Vergadering Gebiedscommissie Hillegersberg-Schiebroek.

• Dinsdag 17 maart 2020, gebiedskantoor Argonautenweg, 20.00 uur. Vergadering Gebiedscommissie Hillegersberg-Schiebroek.

• Wijkwinkel, Antony Duyklaan 9, open van dinsdag tot en met donderdag van 9.30 uur tot 12.00 uur. Bewoners van het Kleiwegkwartier zonder computer, die voor een aanvraag of iets dergelijks een computer nodig hebben, kunnen zich wenden tot de wijkwinkel bij voorkeur op dinsdag en donderdag.

Zoekplaatje

Voor het nieuwe zoekplaatje kozen we een foto met veel water. Dus zo moeilijk moet het dit keer niet zijn. De vragen zijn: Welk water zien we hier en hoe heet de straat of laan op de achtergrond? Van wanneer dateert de foto en welke herinneringen heeft u aan dit gedeelte van het Kleiwegkwartier? Oplossingen zoals altijd per mail naar buurtkrantbok@gmail.com of in de brievenbus van de BOK.

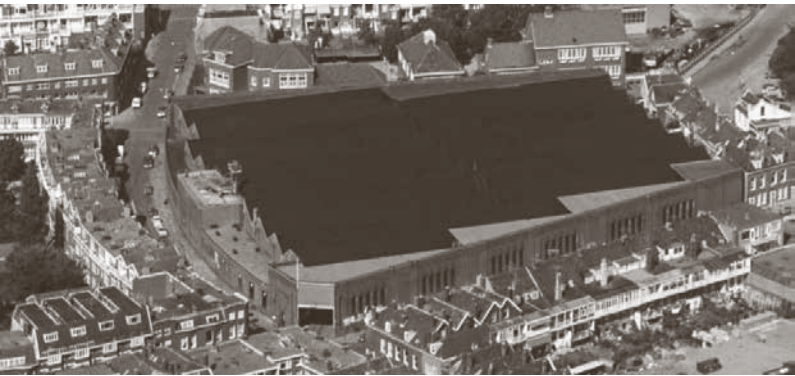

Over naar het vorige zoekplaatje. Er waren (maar) drie inzendingen. Twee van vaste inzenders Rita Blijdorp en Stef Stolk (uit Valkenswaard). Verder van een nieuwe inzender Aart Bijsterveld. Hartelijk welkom bij de club. Uit het kleine aantal inzendingen bleek, dat het dit keer moeilijk was. Dat bleek ook nog uit het (foute) antwoord van Rita Blijdorp, die in het gebouw de fabriek van Allan had gezien. Terwijl we juist hadden verkapt, dat dit gebouw nog steeds bestaat.

Over naar de goede inzenders. Stef Stolk schrijft: 'Vanuit de Hillegondastraat zien we de westelijke zijgevel van de tramremise aan de huidige Willem van Hillegaersbergstraat, destijds nog Oranje-Nassau-dwarsstraat geheten. Rechts op de foto is nog net de Kootsekade te zien. De tramremise

herinneringen kruiden. Hij schrijft: 'Op de foto staat de remise van de RET. Hij is gebouwd in 1922, de datum vond ik in het prachtige boek *Een eeuw Kleiwegkwartier*. De foto is genomen vanuit, wat nu de Hillegondastraat is, de huizen van de Willem van Hillegaersbergstraat zijn ook nog niet gebouwd, vandaar een foto van de gehele zijkant van de remise.

In de Willem van Hillegaersbergstraat op nummer 39 ben ik in 1946 geboren. Dat is tussen de Kootsekade en wat nu de Minstrelstraat is. Nummer 39 was boven de carrosseriefabriek van W.G van Steenis. Mijn vader heeft daar zijn hele leven gewerkt. Op de hoek van Willem van Hillegaersbergstraat en Kootsekade was de melkwinkel van Muijt, de vrouw stond in de winkel en de man had een melkwijk. Hij deed

werd gebouwd in opdracht van de toenmalige RETM, die in 1927 werd overgenomen door de RET. De bouw begon op 1 april 1922 en werd begin 1923 voltooid.

De remise werd op 1 augustus 1923 in gebruik genomen. Op het braakliggende terrein werden in 1924 woningen gebouwd. Een en ander maakt dat de datering van de foto vrij nauwkeurig kan geschieden. Boven het gebouw is nog een bouwkraan te zien, hetgeen betekent dat de bouw zijn voltooiing nadert. De foto moet derhalve begin 1923 genomen zijn. Met de bouw van genoemde woningen werd de naam Oranje Nassau-dwarsstraat op 7 maart 1924 gewijzigd in Willem van Hillegaersbergstraat.' Zoals altijd valt daar geen spel tussen te krijgen. Inzender Aart Bijsterveld kon zijn antwoord met persoonlijke

dat in een luxe Mercedes. Ik heb hem veel geholpen. Op de andere hoek zat een slager, daar werden op maandagmorgen grote blokken ijs gebracht voor de koeling. Aan de overkant zat een groenteboer. Aan de andere kant had je de melkzaak van Bellekom, ook een winkel met een wijk. Daar vlak naast was een snoepwinkel, mij schiet de naam Duifje te binnen. Ook al had je maar één cent, dan kon je daar snoep kopen.'

Voor de actuele foto kozen we uit ons archief voor een luchtfoto waarop de kromming van de afgebeelde gevel van de remise duidelijk naar voren komt. Bij de loting voor de cadeaubon tussen de inzenders met het goede antwoord kwam Aart Bijsterveld uit de bus als winnaar. Hij kan hem afhalen in onze wijkwinkel.

Wassen en stomen in het Kleiwegkwartier, een bezoek aan een vakkundig familiebedrijf

Vanaf links Zahid Hussain (stomerij), Saqib Hussain (wasserette) en Kashan, de zoon van Zahid. (foto: Theo Joosten)

Een voorbeeld van een goedlopend en hardwerkend familiebedrijf is te vinden aan de Straatweg. Wassalon Straatweg en Stomerij Suijker werken nauw samen en verbinden hun eigen specialisme voor kledingonderhoud.

Stomerij Suijker is een bekend begrip in onze wijk. Even terug in de geschiedenis: heel vroeger zat hier ooit de melkwinkel van de familie Suijker. Daarna is vader Suijker een stomerij begonnen die uiteindelijk door zoon Wim en vrouw zijn overgenomen. In 2013 besloot dit echtpaar met pensioen te gaan en de stomerij over te dragen aan de huidige eigenaar. De naam van het bedrijf is echter behouden gebleven. Tot op de dag van vandaag is er nog steeds goed onderling contact met de vorige eigenaars.

De huidige eigenaren zijn de broers Hussain. De familie Hussain kwam in 1990

vanuit Guyrat, Pakistan naar Nederland. De broers zijn in Schiedam opgegroeid. Saqib zwaait sinds 1999 de scepter over de wassalon. In vroegere tijden zat daar een kruidenier en sigarenzaak van Maasbommel.

Zahid beheert, af en toe bijgestaan door zoon Kashan, de stomerij. De heren zijn vriendelijk en goedlachs. Ook al zou je geen was/strijk of stomerij kleding brengen dan is het de moeite waard om even binnen te lopen. Ondanks het lawaai van de op de achtergrond draaiende machines en alle interne bedrijvigheid nemen zij de tijd voor iedere klant.

De klanten komen niet alleen uit de directe omgeving. Vanuit Berkel, Bleiswijk, Bergschenhoek Vlaardingen, Capelle aan den IJssel en Hellevoetsluis wordt kleding gebracht. Veelal mensen die ooit in het

Stomerij Suijker	Straatweg 50B 010-4185089 www.stomerijsuijker.nl
Wassalon Straatweg	Straatweg 58A 010-4185031 www.wassalonstraatweg.nl

Kleiwegkwartier hebben gewoond en beide winkels trouw zijn gebleven.

Het werk is enigszins seizoensgebonden. Zo is er voor en na de kerst altijd een piek! Juist met de feestdagen willen de klanten met schone kleding aan een netjes gestreken tafellaken zitten. 'Na de feestdagen is reiniging dan ook weer noodzakelijk', lacht Zahid. Ik vraag of er wel eens rare vondsten in broekzakken zijn gedaan? 'Jazeker, paspoorten, geld en bankpasjes.'

De heren hebben inmiddels in Rotterdam hun thuis wel gevonden. Zij willen niet meer terug naar Pakistan. Om het jaar reizen ze alleen nog voor familiebezoek naar hun geboorteland.

Wonen en werken in het Kleiwegkwartier bevalt hun prima. Zij missen wel, net als zovele wijkbewoners, de kleinere winkels zoals een slagerij of een kaasboer. Met de burens is er een goed contact. In 2005 is de wasserette bijna overvallen. Gelukkig konden oplettende bezoekers van de naastgelegen sportschool dit op tijd voorkomen!

Op mijn vraag wie eigenlijk bij hun thuis de was doet antwoordt Saqib lachend: 'Gewoon, mijn vrouw en ik.'

De stomerij biedt diensten aan particulieren en bedrijven. Voor bedrijven is er een speciale haal- en breng service. Er wordt gewerkt met milieuvriendelijke behandelingsmethodes.

Marjolein Tan

Verwarring over vergunning parkeren op eigen uitrit

Begin juli vorig jaar vroeg een bewoner van de Willem van Hillegaersbergstraat bij de gemeente Rotterdam om een vergunning voor het parkeren op zijn eigen uitrit. Het betrof een aanvraag voor een verlenging. Een jaar eerder had hij die vergunning ook aangevraagd en ontvangen.

Groot was dan ook zijn verbazing toen hij per kerende mail een afwijzing ontving. Het bleek, dat het Verkeersoverleg van het gebied Hillegersberg-Schiebroek op 9 november 2018 had besloten geen nieuwe ontheffingen/verlengingen meer af te geven. Er waren drie argumenten.

De eerste was dat de afdeling Toezicht & Handhaving van de gemeente Rotterdam en de politie, eenheid Rotterdam, hadden aangegeven dat het niet mogelijk is om te handhaven op deze ontheffingen. De tweede was dat in het verleden de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek inderdaad had besloten om ontheffingen te verlenen voor het parkeren op de eigen in-/uitrit met de kanttekening dat het een pilot betrof voor de duur van één jaar en dat hierna een evaluatie zou plaatsvinden. Doch dat deze evaluatie nooit had plaatsgevonden. Het derde argument was dat uit de praktijk was gebleken dat er fraude werd gepleegd met de ontheffingen.

Met deze argumentatie had het Verkeersoverleg Hillegersberg-Schiebroek besloten geen nieuwe ontheffingen of verleningen af te geven. Aan de betrokken bewoner werd bericht, dat eerdere ontheffingsaanvragen door de gemeente Rotterdam waren afgewezen. En om geen precedent te scheppen was er besloten om ook aan deze bewoner geen verlenging te geven van de ontheffing.

De betrokken bewoner nam geen genoegen met deze afwijzing.

Over het tweede argument dat er nooit een evaluatie had plaatsgevonden, schreef hij: 'De deelgemeente heeft haar dossiers overgedragen aan de Coolsingel. Ik mag dan toch aannemen dat hier inmiddels na zes jaar toch eens een evaluatie heeft plaats gevonden?'

Over het eerste argument, dat ging over de moeilijkheid om te handhaven merkte hij op dat in de brief van de deelgemeente gedateerd 10 januari 2013 (zaaknummer Z-01099) waarin de evaluatie werd aangekondigd ook stond dat Stadstoezicht en de politie bekend zijn met dergelijke ontheffingen en hier correct op kunnen handhaven. De betrokken bewoner constateerde dat dit in het geheel niet strookte met wat nu werd opgemerkt ten aanzien van de handhaving.

Ook het derde argument (fraude) bevreesdde hem. Hij schreef: 'Kunt u aangeven welke gegevens hieraan ten grondslag liggen? Van de wijkagent weet ik dat handhaving van parkeren op in- en uitritten de allerlaagste prioriteit heeft voor handhaving. Dit klopt ook want als er door een onbekende voor mijn uitrit wordt geparkeerd en ik maak hier een melding van bij 14010 of de politie dan krijg ik dit ook te horen en gebeurt er helemaal niets. Dit betekent dat ik dus niet meer in en uit mijn eigen garage kan. Deze mogelijkheid is er wel als één van mijn auto's ervoor staat en niet die van een onbekende.'

De betrokken bewoner trok zich ook het lot aan van andere bewoners van wie de ontheffing was afgewezen. Hij schreef: 'Ik ben van mening dat eerdere ontheffingen onterecht zijn afgewezen.' Ook diende hij een verzoek in via de Wet Openbaarheid Bestuur (WOB) om te kunnen inzien 'welke argumenten er vanuit

het verkeersoverleg zijn gehanteerd en welke betrokkenheid van bewoners met in/uitritten hierin was meegenomen?'

De gemeente haalde bakzeil en de betrokken bewoner kreeg alsnog zijn ontheffing. Inmiddels blijken ook andere bewoners weer een ontheffing om te parkeren op eigen uitrit te ontvangen. En voor de liefhebbers van regelingen. Het Reglement Verkeersregels en -tekens bepaalt in artikel 24 lid b dat een bestuurder zijn voertuig niet mag parkeren voor een inrit of een uitrit, maar artikel 87 stelt dat door het bevoegd gezag ontheffing kan worden verleend van dat artikel.

De deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek heeft in 2013 deze regeling ingevoerd toen men zich boog over de parkeerproblematiek in het Kleiwegkwartier. De eerder genoemde brief van drie kantjes geeft een aantal mogelijkheden de parkeerdruk te verminderen. Daarvan was de mogelijkheid tot een ontheffing van het verbod op het parkeren op de eigen uitrit de meest partische. Overigens gold de regeling toen voor de gehele deelgemeente, maar werd er alleen in het Kleiwegkwartier actief over gecommuniceerd.

De kwestie was actueel geworden toen de bewoners van de negen drive-in woningen aan de Saffierstraat met Pinksteren 2011 door Stadstoezicht allen waren bekeurd vanwege het parkeren op hun eigen uitrit. Ze hadden dat 36 jaar zonder problemen gedaan, je kon zeggen, dat die situatie al die jaren was gedoogd, maar dat terzijde. Maar zoals boven aangehaald, het is verboden te parkeren op een uitrit, ook als je de bewoner bent. De correspondentie met de deelgemeente sleepte twee jaar voordat de mogelijkheid tot ontheffing werd gecreëerd.

Chris Mast

Railatlas van Rotterdam

Onlangs zag de Railatlas van Rotterdam het licht. In dit lijvige boekwerk (352 pagina's) wordt door Ton van Eijsden beschreven waar in de afgelopen 140 jaar in Rotterdam en de randgemeenten rails zijn gelegd en in veel gevallen ook weer zijn verdwenen. De nadruk ligt op de tramrails van de RET en voorgangers, waarvan de ligging tot in details wordt beschreven en weergegeven in honderden overzichts- en detailkaarten. Ruim zeshonderd (!) foto's illustreren de beschreven situaties, in relatie tot de op dat moment aanwezige bebouwing. Van de spoor- en metrolijnen is de beschrijving minder gedetailleerd. Begrijpelijk, omdat zij vanaf de aanleg in het algemeen op dezelfde plek blijven liggen, terwijl tramrails voortdurend worden aangepast aan wijzigingen in de bebouwing, aanleg van nieuwe wegen en bruggen, veranderingen van het wegprofiel en wijzigende inzichten over de loop van de verschillende tramlijnen door de stad.

In de atlas zijn achttien pagina's gewijd aan Hillegersberg en Schiebroek. De veranderingen in de railsituaties in het Kleiwegkwartier tussen 1882 en nu worden in beeld gebracht met 28 tekeningen en 26 foto's. Eén van de eerste Rotterdamse paardentramlijnen werd in 1882 in gebruik genomen tussen het Hofplein in Rotterdam en de Dorpsstraat in Hillegersberg. De tram reed over enkelspoor aan de zijkant van de Straatweg (toen nog Bergweg geheten), die toen nog een landelijke smalle zandweg was, omzoomd met bomen en sloten. De Hillegersbergse paardentram had een eigen remise met dienstwoningen en directievilla op de Straatweg ter hoogte van

het tegenwoordige Plaszicht. In 1931 is alles afgebroken en zijn er villa's gebouwd.

De paardentram naar Hillegersberg werd in 1923 vervangen door een elektrische tram. De Straatweg werd verbreed, de beweegbare Tivolibrug werd vervangen door het nog steeds bestaande betonnen exemplaar en de tram kreeg dubbelspoor. Aan de Kootsekade verrees de nog altijd bestaande remise. Van 1943 tot 1980 lag er ook tramrails in de Willem van Hillegaersbergstraat, langs de remise. Tot 1960 was dit het eindpunt van Lijn 10, die toen verlengd werd over de Kleiweg naar de nieuwe werkplaats van de RET, de voormalige Allanfabriek. De atlas toont ook dat tot 1968 de trams, net als het wegverkeer, op het Bergpolderplein in de richting van de Straatweg om het - nog altijd bestaande - elektriciteitshuisje heen reden.

In 1901 kreeg Hillegersberg een eigen spoorwegstation dat echter in 1914 al weer voor het reizigersvervoer werd gesloten. De spooransluitingen naar de bedrijven langs de Ceintuurbaan hadden tot in de jaren zestig van de vorige eeuw grote betekenis voor de aan- en afvoer van goederen, bijvoorbeeld de kolen voor de brandstoffenhandelaren die daar toen hun opslag hadden. Het enige wat daarvan vandaag de dag nog rest is de oude goederenloods, nu het Radiomuseum. De bijbehorende spoorrails zijn allemaal verdwenen. Dat geldt ook voor een aftakking van de tramrails op de Straatweg naar de Ceintuurbaan, die speciaal was aangelegd om trams die per trein werden aangevoerd (bijvoorbeeld de in 1957 in Zwitserland gebouwde trams) op de tramrails te kunnen zetten.

In 1953 werd het oude station Hillegersberg in een moderne vorm heropend voor het reizigersvervoer, met de naam Rotterdam Noord. Het boek toont ook de veranderingen die hier in 1966 en 1987 plaatsvonden bij de Bergwegbrug en het Muizengaatje.

Met in 1908 geopende Hofpleinlijn kwam er aan de Kleiweg een treinstation dat tot 1955 Schiebroek heette en daarna Rotterdam Kleiweg, tot het in 2006 vervangen werd door metrostation Melanchthonweg. Daar ligt sinds 1969 de tramlijn naar Schiebroek langs de grens van het Kleiwegkwartier. De atlas brengt ook een nauwelijks gebruikt stukje tramrails terug in de herinnering: daar waar nu het parkeerterrein bij De Wilgenring is, lag tot 1994 een keerlus om trams bij calamiteiten te laten keren.

Uit recente jaren toont de atlas onder andere een tekening van de in 2013 voorgestelde aanleg van een keerlus voor de tram bij station Noord, onder de A20. De kosten hiervan wogen niet op tegen de besparingen die het inkorten van Lijn 8 zou opleveren.

In zijn voorwoord geeft de auteur al aan dat het een enorme puzzel is geweest om al deze gegevens boven tafel te krijgen, er tekeningen van te maken en dan ook nog bijpassende illustraties te vinden. Dankzij zijn jarenlange inspanningen ligt er nu een degelijk naslagwerk over 140 jaar tramrails in de Maasstad.

John Krijgsman

Uitgeverij De Alk, Alkmaar. Prijs 39,90 euro

Gigi en Dio, een enthousiaste Poké family

Gigi en Dio van de Poké family (foto: Theo Joosten)

Een paar weken geleden is hun nieuwe locatie van The Poké Family aan de Kleiweg 110 geopend en het loopt als een trein. Ze zaten hiervoor aan de Philips Willemstraat. Ook daar liep het goed, maar nu zitten ze meer in de loop en dat is te merken. Naast de vele bestellers via internet is er nu ook veel aanloop in de winkel. Zeven dagen per week van 12.00 - 21.00 uur zijn ze druk in de weer. Met dertig tot veertig klanten per dag zijn hun verwachtingen ruim overtroffen. Inmiddels zijn er al vaste klanten, maar ook bedrijven weten de weg naar hun zaak te vinden voor een heerlijk verse lunch. Zelf denken Gigi en Dio, dat het succes van de poké bowl* te danken is aan de behoefte van mensen om gezond eten af te kunnen halen.

Hun eigen succes is gestart met goede recensies op Thuisbezorgd. Ze hebben hun eigen poké bowls samengesteld door smaken, structuren en kleuren zo goed

mogelijk op elkaar aan te passen. Ook hebben ze een proeverij gehouden en daar is uiteindelijk hun huidige aanbod op gebaseerd. Er wordt gewerkt met verse producten en eigen recepten. Er zijn ‘signature’ bowls met vaste ingrediënten waar je zelf niet meer over na hoeft te denken, heerlijk! Maar je mag ook je eigen fantasie en eetlust er op los laten en je eigen bowl samenstellen.

Gigi en Dio, respectievelijk 21 en 20 jaar oud, geboren en getogen in het Kleiwegkwartier, hebben hun droom waargemaakt: een eigen onderneming. Ze zijn begonnen met het overnemen van de inventaris van een vorige poké-ondernemer en binnen twee weken zijn ze gestart. Het was een sprong in het diepe die goed is uitgepakt. Ze vinden het heerlijk om voor zichzelf te werken en zelf de beslissingen te kunnen nemen. De vrijheid van het ondernemen bevalt ze goed. Broer en zus vullen elkaar goed aan, de één meer een denker, de ander meer een doener. Familie moet regelmatig

bijspringen om de drukte aan te kunnen. En ambitieus zijn ze ook: waar kan de volgende zaak worden geopend? Het enthousiasme spat er van af! The Poké Family, een smakelijke aanwinst voor het Kleiwegkwartier.

***Wat is poké bowl?**
Poké (lees: pokay), is een traditioneel gerecht uit Hawaïi. Bij poké staan fijngesneden (rauwe) vis en groente centraal. De basis van een poké bowl bestaat veelal uit sushirijst. Op deze basis komen verschillende mix-ins: hierbij kun je denken aan avocado, edamame, zoete aardappel, mango, zeewiersalade, etc. Op deze mix-ins komt jouw favoriete proteïne, bijvoorbeeld zalm. Vervolgens kies je een dressing: zoet of juist een beetje pikant. Tot slot maak je jouw poké bowl af met twee toppings naar keuze, voor een krokante bite.

Xandra Savelkouls

Achterweg opgeknapt

Het oudste stukje straat van het Kleiwegkwartier heeft in december een opknapbeurt ondergaan. Het gaat om de verbinding langs het water van de Erasmussingel tussen de brug bij de Hoofdlaan, in de volksmond het kippenbruggetje, en het fietspad langs Randstadrail. De klinkers, die her en der schots en scheef lagen, zijn schoon gemaakt en opnieuw bestraat. Het weggetje is nu ook ruim vijf meter breed.

Tot de annexatie van Schiebroek door grote broer Rotterdam ging dit stuk weg door het leven als de Achterweg, vanaf eind 1941 heet het (ook) Erasmussingel, gelijk aan de benaming aan de andere kant van het water.

De Achterweg vormde in vroeger tijden de verbinding tussen de Ringdijk aan de oostelijke kant en de Bovendijk in het westen. Het in 1908 aangelegde spoor doorkruiste de Achterweg, net zoals bij de Kleiweg kwam er een overweg, die werd bediend door een overwegwachter, zoals gedetailleerd uit de doeken wordt gedaan in het in 1989 verschenen standaardwerk *Rotterdam Hofplein - Den Haag - Scheveningen Kurhaus, Hoe het spoor elektrisch* werd van de hand van J.F. Smit.

Die overweg verdween rond 1965, het spoor werd toen over een lengte van een kilometer ruim een meter opgehoogd zodat voor de nieuw aan te leggen Melanchtonweg men niet in de diepte hoefde te graven. De eind jaren zestig aangelegde G.K. van Hogendorpweg betekende een nieuwe aderlating voor de Achterweg.

Aan het stukje Achterweg dat nu is opgeknapt, stonden in vroeger tijden een aantal boerderijen. Aad Moree herinnert zich de boerderij van de familie Mus met een flinke schuur/stal. Ook was er een soort knechtenwoning van de familie Dunkhorst. Recht tegenover het bruggetje van de Hoofdlaan stond de boerderij van Westgeest. Hier en daar staan er volgens Moree nog steeds enkele bomen die destijds langs de ingangen naar de boerderijen stonden. Alleen nu een stuk groter.

De herinnering van Aad Moree kunnen we toetsen aan de hand van een stratengids van Schiebroek uit 1939. Die geeft een bewonerslijst van de Achterweg weer vanaf nummer 80 nabij de Ringdijk met A. Knijff als aannemer van grond- en sloopwerk. Ook P.A.J Westgeesr als veehouder, H.W. Dunkhorst als landarbeider en S. Mus als melkslijter komen op die lijst voor.

Chris Mast

De voormalige Achterweg gezien vanaf de Hoofdlaanbrug (foto: Theo Joosten)

ACTIE

2 GRATIS

PROEFLESSEN

P.P.

TUSSENTIJD

INSTROMEN

KAN ALTIJD!

TACOYO

Body & mind conditietraining op muziek

Hillegersberg/Schiebroek

Molenvijver 19 (Melanchton Mavo)

Dinsdag 18:15, 19:30 of 20:45 uur, donderdag 19:45 uur

Seizoensstart in februari en eind augustus na de zomervakantie

Tacoyo Trainer Viktor Verwoerd

Tel. 06-41549731 of v.verwoerd@tacoyo.nl

www.tacoyo.nl bij "Vind Tacoyo" onder Viktor Verwoerd

Ergernis over modderpoelen bij oversteekplaatsen

De *Buurtkrant* kreeg post van Ton Mersel. Hij schreef: 'De reconstructie van de Rozenlaan is al weer geruime tijd geleden afgerond, maar iets waar ik mij toch wel een beetje aan erger zijn de oversteek plaatsen ter hoogte van de Rozenlaanbrug. Deze oversteekplaatsen zijn tijdens de natte tijden - en die hebben we regelmatig - modderpoelen. Het verdiepte gedeelte wat in de bestrating is aangebracht, om bewoners met rollators, kinderwagens en dergelijke gemakkelijker te doen oversteken, is in de natte periode juist een hindernis om te ontwijken. Dat verdiepte gedeelte staat vol met water, is gitzwart door het aangespoelde vuil van het wegdek en glad door de bladeren.' Aldus Ton Mersel. Hij deed er vier foto's bij ter adstructie van zijn betoog. Daarvan drukken we één af.

Gebiedscommissie tegen komst supermarkt Hoogvliet aan de Ceintuurbaan

De gebiedscommissie Hillegersberg-Schiebroek heeft zich op 19 december 2019 in een ongevraagd advies gewend tot het College van B&W. Daarin adviseert de commissie om de op 11 oktober 2019 verleende omgevingsvergunning voor de vestiging van een supermarkt aan de Ceintuurbaan te heroverwegen en in te trekken. De gebiedscommissie heeft daarvoor een aantal overwegingen. Ten eerste de daardoor noodzakelijke toename van het aantal verkeersbewegingen op de Ceintuurbaan, die vooral de kruising met de Straatweg nabij het zogenaamde Muizengaatje zullen belasten. Ten tweede de verhoogde parkeer-

druk op de Ceintuurbaan. Weliswaar wordt aan de parkeer-eis van 52 parkeerplaatsen op eigen terrein voldaan, maar de gebiedscommissie is van mening dat de feitelijke parkeerbehoefte aanzienlijk groter zal zijn dan waar de parkeerplaatsen op eigen terrein in kunnen voorzien. Ten derde verwacht de gebiedscommissie een toename van de verkeersbewegingen in de directe woobomgeving. Ten vierde wordt gevreesd voor een aantasting van het woongenot van de bewoners van Prins Frederik Hendrikstraat. Als vijfde en zesde argument wordt verwezen naar het gemeentelijk beleid ten aanzien van bedrijfsruimte en detailhandel. Voor de Ceintuurbaan

had de gebiedscommissie eerder geadviseerd tot een gemengd woon-werkgebied en qua detailhandel was geadviseerd tot concentratie in een beperkt aantal winkelgebieden, waar de Ceintuurbaan niet bij behoort. Het zevende en meest uitgebreide argument verwijst naar het vigerende bestemmingsplan. Volgens de gebiedscommissie is in het betreffende pand alleen *perifere* detailhandel toegestaan. Verwezen wordt naar twee uitspraken van de Raad van State dat een supermarkt geen *perifere* detailhandel is. Als punt acht wordt verwezen naar de bezwaarschriften van een aantal omwonenden en belanghebbenden.

(Reserve-) bezorgers gevraagd

Op de oproep in de vorige *Buurtkrant* voor bezorgers kregen we drie aanmeldingen. Dat verheugde ons. Evenwel daarmee zijn nog niet alle vacatures vervuld, ook omdat er inmiddels weer een aantal bezorgers stopten. Niet zomaar, maar omdat de omstandigheden hen dwongen. Daarom herhalen we de oproep uit de vorige *Buurtkrant* nog een keer.

Kleiwegkwartier beland, komt door een groep van ongeveer 25 bezorgers, die ieder een wijk van het Kleiwegkwartier voor hun rekening nemen. De laatste maanden zijn een aantal van hen verhuisd uit de wijk. Anderen zijn met het werk gestopt om diverse redenen. Om die redenen zijn wij op zoek naar buurtbewoners, die deze taak op zich willen nemen.

Dat de *Buurtkrant* zeven keer per jaar in alle brievenbussen van het

Ook bewoners, die een enkele keer bij willen springen, kunnen

zich melden. Dat zijn zogenaamde reserve-bezorgers. Zij worden alleen opgeroepen als de vaste bezorgers zijn verhinderd door vakantie bijvoorbeeld.

Vrijwilliger zijn bij de Bewonersorganisatie Kleiwegkwartier (BOK) heeft tal van voordelen (welke verklappen we niet, maar die ervaart u vanzelf) en het vergt niet veel tijd. Aanmelding via buurtkrantbok@gmail.com of via een briefje in de bus op de Antony Duyklaan 9.

Nieuwsbrief Oranjekerk

De Stichting Vrienden van de Oranjekerk Rotterdam (SVOK) heeft in december vorig jaar een nieuwsbrief het licht doen zien. De stichting meent dit jaar aardig op *stoom* te zijn gekomen. Ten aanzien van het gebouw wordt opgemerkt, dat uit recent onderzoek

is gebleken, dat er geen gevaar is voor acute paalrot. Wel vraagt de torenspits, die de kerk zijn markante uitstraling geeft, om aandacht. Met name de sporen op de groene dakbedekking. De stichting telt thans 45 *Vrienden van de Oranjekerk* die met hun

vriendschap en donatie meehelpen de kerk in stand te houden. Ook bevat de nieuwsbrief een historische terugblik op de stichting van de kerk. Na de legging van de eerste steen in oktober 1933 volgde al in juni 1934 de plechtige ingebruikneming.

Laatste nieuwsbrief RET

Omdat de (nieuw)bouw bijna ten einde is, heeft de RET vorig jaar de laatste nieuwsbrief doen verschijnen. Daarin wordt aangekondigd dat het voornemen is in het voorjaar van dit jaar een open dag te organiseren en het hele terrein (werkplaats en busstalling)

open te stellen voor het personeel en de burens. Ook wordt er aandacht besteed aan de 55 elektrische bussen, die zondag 15 december zijn gaan rijden. Dat is op de buslijnen 32, 33, 38 en 44 in Rotterdam en de lijnen 55/156/127 in Vlaardingen.

Eveneens wordt aangekondigd dat meer dan honderd nieuwe bomen zullen worden geplant en dat er verspreid over het terrein groenperken en struiken zullen komen. De aanplant daarvan vindt plaats na afloop van de winter.

WOONVISIE

MAKELAARS

SNEL, GEMAKKELIJK EN VRIJBLIJVEND DE WAARDE VAN JE WONING WETEN

Heb je besloten om je huis te gaan verkopen? Dan wil je natuurlijk eerst weten hoeveel het nu eigenlijk waard is. Want het is goed mogelijk dat je woning in de afgelopen jaren meer waard is geworden. Ook bij het bepalen van de verkoopstrategie is een waardebeoordeling van je huis onmisbaar. Als specialist in de wijk komen onze makelaars graag vrijblijvend bij je langs voor een oriënterend gesprek. Interesse? Vraag gerust een gratis waardebeoordeling aan!

WOONVISIE MAKELAARS

KLEIWEW 147

3051 GN ROTTERDAM

010 218 02 80

INFO@WOONVISIE.NL

ANDRÉ'S TAPIJTHUIS

Kleiweg 26N, 3051 GR Rotterdam

telefoon 010 4223095

www.andrestapijthuis.nl

andrestapijthuis@live.nl

Het vertrouwde adres voor tapijt, vinyl, marmoleum, pvc en raamdecoratie

Zeer uitgebreide collectie gordijnstoffen, vouwgordijnen, plisse, duette rolgordijnen, jaloezieën enz.

Groot assortiment tapijt, vinyl, tapijten van bekende merken o.a. Desso, Parade, Bonaparte, Interfloor, Tretford, Novilon etc.

Uw trap vakkundig door eigen stoffeers gelegd met een PROJECTTAPIJT. Keuze uit 32 kleuren + 7 jr. garantie

v.a. € 249,00

we♥bikes

bij Janus

Rijwielstalling

In de Smaragdstraat is een rijwielstalling beschikbaar voor bewoners uit de Edelstenenbuurt. Iedereen uit het Kleiwegkwartier die zijn fiets optimaal in goede conditie wil houden kan deze laten repareren.

Wilt u meer weten over deze aanwinst in de wijk neem dan contact op met Janus Somers, telefoon 0655831908

we love Bikes bij Janus

Smaragdstraat 21 - 3051 VP - Rotterdam

Corry's Dierenwinkel

Bergpolderplein 2-3

3051 GA Rotterdam

Telefoon: 010 4611295

Openingstijden:

ma. t/m do. 9.00 tot 18.00

vr. van 9.00 tot 21.00, zat. 9.00 tot 17.00

tevens kunt u bij ons terecht voor het trimmen van uw hond

FAUNALAND

VAN SOEREN

BELASTING EN ADVIES

Uw register-accountant als persoonlijk adviseur

010 422 97 32

info@vansoeren.nl

Basis Zdrave

Praktijk voor

Fysiotherapie Mw.P.N.Leone

Fysiotherapie / McKenzie Therapie

Oedeem Therapie / Lymfedrainage

Medische Fitness Training

Begoniastraat 6, 3051 LC Rotterdam,

010 - 418 07 58

Zie ook onze website

www.bzfysiotherapie.nl

Geen wachtlijst, meestal geen verwijfsbrief nodig, contracten met de grotere zorgverzekeraars.

Colofon BOK

Bestuur

Henk Koetsveld (voorzitter), John Hokke (secretaris-penningmeester), Sabrina Ong-Aban en Alwin Schogt (leden) en Chris Mast (Buurtkrant).

Kantoor, wijkwinkel en redactie

Antony Duyklaan 9, 3051 HA Rotterdam, tel 422 44 45, info@bokrotterdam.nl Wijkwinkel open van dinsdag tot en met donderdag van 9.30-12.00 uur.

Redactie

Ciska Evers, Theo Joosten (beeld), Coco Kossmann, John Krijgsman, Chris Mast (leiding en eindredactie, 06-4354 7060), Xandra Savelkous en Marjolein Tan.

buurtkrantbok@gmail.com, www.bokrotterdam.nl, twitter.com/BOKrotterdam

Op artikelen uit de Buurtkrant rust copyright, het overnemen is niet toegestaan.

Losse exemplaren bij Albert Heijn, Primera en Opticien Dorssen.

De volgende krant verschijnt op vrijdag 28 februari, vervolgens op vrijdag 17 april en vrijdag 19 juni.

Oplage: 5000

Opmaak: Manon van Vliet

Druk: Goos Reclamemakers, Ouderkerk aan den IJssel